

παιχνίδι

παιχνίδι κ. παιγνίδι, το, ουσ. [<παιγνίδι με επίδραση του παίχτης], το παιχνίδι. **1.** οποιαδήποτε απασχόληση του παιδιού, που γίνεται για τη διασκέδασή του ή την ψυχαγωγία του: «το μυαλό του είναι όλο στα παιχνίδια». **2.** το ίδιο το αντικείμενο ή το μέσο διασκέδασης; ή ψυχαγωγίας, ιδίως των μικρών παιδιών, αλλά και των μεγάλων: «βρήκε ένα παιχνίδι κι ασχολείται μ' αυτό όλη τη μέρα». **3.** η αθλοπαιδιά, η αθλητική αναμέτρηση δυο παιχτών ή ομάδων, ο αγώνας: «το παιχνίδι τέλειωσε χωρίς σκορ || το αυριανό παιχνίδι είναι πολύ δύσκολο για την ομάδα μας». **4.** η χαρτοπαιξία: «αν δεν κόψεις το παιχνίδι, θα καταστραφείς». (Λαϊκό τραγούδι: μ' άλλες γυναίκες τα λεφτά σου σπαταλάς, σ' έχουνε φάει το πιτό και το **παιχνίδι**, εμένα πάντοτε σαν σκλάβο μου μιλάς κι όλο μου φέρνεσαι σαν να 'μουν σκουπίδι). **5.** η ερωτοτροπία από κάποια απόσταση, το φλερτ. (Λαϊκό τραγούδι: **παιχνίδι** με τα μάτια μόνο, μαζί σου θέλω και τελειώνω). **6.** το αστείο, ο αστεϊσμός: «άσε τα παιχνίδια και συγκεντρώσου στη δουλειά». **7.** κόλπο, τέχνασμα για την εξαπάτηση κάποιου: «στη δουλειά θέλω ειλικρίνεια και τιμιότητα κι όχι διάφορα παιχνίδια». (Λαϊκό τραγούδι: το δικός σου το **παιχνίδι** το 'χω καταλάβει ήδη). (Ακολουθούν 90 φρ.)·

- *αγρίεψε το παιχνίδι*, **α.** (για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) έγινε σκληρό, αντιαθλητικό: «μόλις αγρίεψε το παιχνίδι, ο διαιτητής άρχισε να βγάζει συνέχεια κίτρινες και κόκκινες κάρτες || επειδή αγρίεψε το παιχνίδι, ο διαιτητής απείλησε πως θα διακόψει τον αγώνα». **β.** (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) άρχισαν να ποντάρονται μεγάλα ποσά: «μόλις αγρίεψε το παιχνίδι βγήκα απ' το καρέ, γιατί δεν μπορούσα να παρακολουθήσω τους άλλους παίχτες»·

- *ανοιχτό παιχνίδι*, **α.** (στη γλώσσα ιδίως του ποδοσφαίρου), στο οποίο μπορούν να προκύψουν όλα τα αποτελέσματα: «το 'παιξα ένα δύο χι στο προπό, γιατί είναι ανοιχτό παιχνίδι». **β.** στο οποίο οι παίχτες και των δυο ομάδων παίζουν επιθετικά και όχι αμυντικά: «στα τελευταία παιχνίδια, οι παίχτες της ομάδας μας παίζουν ανοιχτό παιχνίδι»·

- *βάζω πάλι την ομάδα στο παιχνίδι*, (για ποδοσφαιριστές ή μπασκετμπολίστες) βλ. λ. [ομάδα](#)·

- *βάζω στο παιχνίδι (κάποιον)*, δίνω την ευκαιρία σε κάποιον να συμμετάσχει σε κάποια συγκεκριμένη διαδικασία με τη δυνατότητα να διαμορφώνει την εξέλιξή της: «επειδή ξέμεινα από μετρητά, έβαλα στο παιχνίδι του πλειστηριασμού κι έναν φίλο μου που είχε άνεση ρευστού»·

- *βγαίνω απ' το παιχνίδι*, αποχωρώ από κάποια διαδικασία, είτε γιατί δεν έχω τη δυνατότητα να συνεχίσω είτε γιατί υποπεύομαι πως η περαιτέρω παραμονή μου σε αυτή θα αποβεί σε βάρος μου: «επειδή δεν μπορώ να τα βάλω με τους μεγαλοκαρχαρίες σ' αυτό το διαγωνισμό, βγαίνω απ' το παιχνίδι || επειδή υποπευόμουν πως κάποιο λάκκο είχε η φάβα, βγήκα απ' το παιχνίδι κι έτσι έχω το κεφάλι μου ήσυχο»·

- *βρίσκομαι έξω απ' το παιχνίδι*, βλ. φρ. *είμαι έξω απ' το παιχνίδι*·

- *βρίσκομαι μέσα στο παιχνίδι*, βλ. φρ. *είμαι μέσα στο παιχνίδι*·

- *γίνεται παιχνίδι*, **α.** στο χώρο για τον οποίο γίνεται λόγος συχνάζουν γυναίκες που ανταποκρίνονται στα ερωτικά νοήματα των αντρών και ως εκ τούτου υπάρχει περίπτωση να βρει κάποιος το ερωτικό του ταίρι: «κάθε απόγευμα τη στήνει στα μπαράκια της παραλίας, όπου συχνάζουν πολλές γυναίκες μόνες τους και γίνεται παιχνίδι». **β.** (για χαρτοπαιγνίο) στο χώρο για τον οποίο γίνεται λόγος παίζουν χαρτιά: «έμαθα πως στο καφεενείο γίνεται παιχνίδι». **γ.** υπάρχει οικονομικό ενδιαφέρον, αγοραστική κίνηση, γίνεται νταραβέρι, αλισβερίσι: «μόλις έμαθε ότι γίνεται παιχνίδι στο χρηματιστήριο, έτρεξε να αγοράσει μετοχές»·

- *γίνεται παιχνίδι κέντρου*, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου), βλ. φρ. *παίζεται παιχνίδι κέντρου*·

- *γίνεται χοντρό παιχνίδι*, **α.** στο χώρο για τον οποίο γίνεται λόγος συχνάζουν γυναίκες που ανταποκρίνονται αποκάλυπτα στα ερωτικά νοήματα των αντρών και ως εκ τούτου είναι σχεδόν σίγουρο πως θα βρει κάποιος άντρας το ερωτικό του ταίρι: «μόνο σ' ένα μπαράκι της παραλίας γίνεται χοντρό παιχνίδι κι όλοι μαζευόμαστε σ' αυτό, όταν είμαστε μόνοι». **β.** (για χαρτοπαιγνίο) στο χώρο για τον οποίο γίνεται λόγος παίζουν χαρτιά με

πολλά λεφτά: «δεν κάθομαι στο καρέ τους, γιατί γίνεται χοντρό παιχνίδι». **γ.** υπάρχει έντονο οικονομικό ενδιαφέρον, υπάρχει μεγάλη αγοραστική κίνηση: «τους τελευταίους μήνες στο χρηματιστήριο γίνεται χοντρό παιχνίδι»·

- γίνεται ψηλό παιχνίδι, βλ. φρ. *παίζεται ψηλό παιχνίδι*·

- γίνεται ψιλό παιχνίδι, (για χαρτοπαίγνιο), στο χώρο για τον οποίο γίνεται λόγος παίζουν χαρτιά με λίγα χρήματα: «πήγε να παίξει χαρτιά στο καφενείο, γιατί έμαθε πως γίνεται ψιλό παιχνίδι»·

- γίνομαι κύριος του παιχνιδιού, ελέγχω απόλυτα μια κατάσταση ή διαδικασία: «αγόρασε τις περισσότερες μετοχές της επιχείρησης κι έτσι έγινε κύριος του παιχνιδιού»·

- γυρίζω το παιχνίδι, (για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) αν και χάνω, καταφέρνω να ισοφαρίσω ή και να κερδίσω το παιχνίδι: «μέχρι το ογδόντα χάναμε 2-0, αλλά στα τελευταία λεπτά η ομάδα μας γύρισε το παιχνίδι και κερδίσαμε 3-2 || μ' ένα εκπληκτικό σερί δέκα πόντων η ομάδα μας γύρισε το παιχνίδι και μέχρι το τέλος διεκδικούσε τη νίκη»·

- δεν είναι καιρός για παιχνίδια, βλ. λ. [καιρός](#)·

- δεν είναι παιχνίδι, πρόκειται για πολύ σοβαρή υπόθεση ή κατάσταση που πρέπει να αντιμετωπιστεί με μεγάλη περίσκεψη: «ο νέοι πρέπει να παίρνουν όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις, όταν κάνουν έρωτα, γιατί το έιτζ δεν είναι παιχνίδι»·

- δεν είναι ώρα για παιχνίδια, βλ. λ. [ώρα](#)·

- δεν έχει παιχνίδια στα πόδια του, (για ποδοσφαιριστές) δεν έλαβε μέρος σε αρκετούς αγώνες, ώστε να είναι ή να επανακτήσει την καλή αγωνιστική του κατάσταση, τη φόρμα του: «ο τάδε παίχτης μας δεν έχει παιχνίδια στα πόδια του, γι' αυτό και ο προπονητής δεν τον αφήνει να παίξει σε όλη τη διάρκεια του αγώνα»·

- δεν έχω καιρό για παιχνίδια, βλ. λ. [καιρός](#)·

- δεν έχω χρόνο για παιχνίδια, βλ. λ. [χρόνος](#)·

- δεν έχω ώρα για παιχνίδια, βλ. λ. [ώρα](#)·

- δεν κάνω παιχνίδια, ενεργώ πολύ σοβαρά, δεν αστειεύομαι: «όταν πρόκειται για τη δουλειά μου, δεν κάνω παιχνίδια»·

- διαβάζουν το παιχνίδι, (ιδίως στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) οι αντίπαλοι παίχτες, επειδή βρίσκονται στα πρώτα λεπτά της συνάντησης, παίζουν συγκρατημένα και αναγνωριστικά: «συνήθως οι παίχτες στα πρώτα λεπτά του αγώνα διαβάζουν το παιχνίδι»·

- έγινε παιχνίδι στα χέρια του (της), βλ. φρ. *έγινε παιχνιδάκι στα χέρια του (της)*, λ. παιχνιδάκι·

- είμαι έξω απ' το παιχνίδι, δε συμμετέχω σε κάποια διαδικασία, είτε γιατί δεν έχω τη δυνατότητα είτε γιατί υποπεύδομαι πως η συμμετοχή μου σε αυτή θα αποβεί σε βάρος μου: «είμαι έξω απ' το παιχνίδι της δημοπρασίας, γιατί δεν μπορώ να παρακολουθήσω δυο βιομηχάνους που παίρνουν μέρος»·

- είμαι κύριος του παιχνιδιού, βλ. φρ. *γίνομαι κύριος του παιχνιδιού*·

- είμαι μέσα στο παιχνίδι, συμμετέχω σε κάποια διαδικασία: «αν πάρει ο τάδε μέρος στη δουλειά, τότε κι εγώ είμαι μέσα στο παιχνίδι»·

- είμαι παιχνίδι (κάποιου), με κάνει ό,τι θέλει, είμαι υποχείριό του: «επειδή την αγαπούσα, νόμισε πως θα είμαι και παιχνίδι της, γι' αυτό την έστειλα στη μάνα της». (Λαϊκό τραγούδι: *θα σου φύγω με καιρό και δικό σου δε θα*

είμαι παιχνίδι, στο 'χω πει από καιρό, να σ' αντέξω δεν μπορώ και στα χέρια σου να γίνουμε σκουπίδι·

- είναι παιχνίδι για μένα, βλ. συνηθέστ. είναι παιχνιδάκι για μένα, λ. παιχνιδάκι·

- είναι παιχνίδι η δουλειά ή η δουλειά είναι παιχνίδι, βλ. φρ. είναι παιχνιδάκι η δουλειά, λ. παιχνιδάκι·

- είναι παιχνίδι στα χέρια του (της), βλ. φρ. είναι παιχνιδάκι στα χέρια του (της), λ. παιχνιδάκι·

- είναι χαμένο παιχνίδι ή είναι χαμένο το παιχνίδι, λέγεται για υπόθεση, όταν προδικάζουμε την αποτυχία της: «εκεί που έφτασαν τα πράγματα, δε γίνεται τίποτα, γιατί είναι χαμένο το παιχνίδι»·

- ερωτικά παιχνίδια, καθετί που γίνεται μεταξύ του ζευγαριού κατά τη σεξουαλική πράξη με σκοπό τη διέγερση του ερωτικού πόθου: «με τρελαίνει αυτή η γυναίκα, γιατί ξέρει πολλά ερωτικά παιχνίδια»·

- έχει παιχνίδι, βλ. φρ. γίνεται παιχνίδι·

- έχω παιχνίδι, (για αθλητές), συμμετέχω σε κάποια αθλητική αναμέτρηση, παίζω: «το βράδυ πρέπει να κοιμηθώ ωρίς, γιατί αύριο έχω παιχνίδι»·

- κάν' τε παιχνίδι, προτροπή κρουπιέρη στους παίχτες να ποντάρουν· βλ. και φρ. κάνε παιχνίδι·

- κάν' τε παιχνίδι ρεεε! αγανακτισμένη προτροπή των οπαδών μια ομάδας, ιδίως ποδοσφαιρικής, στους παίχτες της, που δεν αποδίδουν αγωνιστικά, να παίξουν σύμφωνα με τις δυνατότητές τους. Συνών. παίξτε μπάλα ρεεε(!)·

- κάνε παιχνίδι, **α.** φιλική προτροπή σε άτομο που του παραθέτουμε γεύμα να αρχίσει να τρώει: «μόλις δεις όλα τα φαγητά στο τραπέζι, κάνε παιχνίδι». **β.** φιλική προτροπή σε κάποιον να οργανώσει και εκ μέρους της παρέας μας, τη νυχτερινή μας έξοδο, τη νυχτερινή μας διασκέδαση: «αφού ξέρεις εσύ τον ταβερνιάρη, μπες και κάνε παιχνίδι || αφού είσαι ο μόνος που ξέρεις όλα τα κατατόπια της πόλης, κάνε παιχνίδι». **γ.** (στον ερωτικό ή επαγγελματικό τομέα) φιλική προτροπή σε κάποιον να ενεργήσει δυναμικά, να πάρει την κατάσταση στα χέρια του: «εγώ σου 'φερα την γκόμενα στο πιάτο, τώρα εσύ κάνε παιχνίδι || κάνε παιχνίδι, βρε ανόητε, τώρα που έχει κίνηση στην αγορά». Συνών. κάνε μπεγλέρι / παίξε μπάλα· βλ. και φρ. κάνω παιχνίδι·

- κάνουμε ψιλό παιχνίδι, (για χαρτοπαίγνιο), βλ. φρ. παίζουμε ψιλό παιχνίδι·

- κάνω όλο το παιχνίδι, (για ποδοσφαιριστές ή μπασκετμπολίστες) είμαι ο κύριος συντονιστής των ενεργειών των συμπαιχτών μου: «όταν βρίσκομαι σε καλή φόρμα, κάνω όλο το παιχνίδι»·

- κάνω παιχνίδι, **α.** ερωτοτροπώ από μικρή απόσταση με άτομο του άλλου φύλου, φλερτάρω: «κάθισε στο διπλανό τραπέζακι κι άρχισε να κάνει παιχνίδι με την κοπέλα που καθόταν μόνη της». Συνών. κάνω μπεγλέρι. **β.** (στη γλώσσα του χαρτοπαίγνιου) διευθύνω το χαρτοπαίγνιο: «ποιος κάνει παιχνίδι μετά από μένα;». **γ.** έχω την ευθύνη, έχω πάρει την κατάσταση στα χέρια μου, έχω το πάνω χέρι: «ποιος κάνει επιτέλους παιχνίδι σ' αυτό το σπίτι, να ξέρω για να φερθώ κι εγώ αναλόγως»· βλ. και φρ. κάνε παιχνίδι·

- καταστροφικό παιχνίδι, (για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) λέγεται στην περίπτωση που οι παίχτες της μιας ομάδας για κάποιο λόγο που τους συμφέρει, αντί να προσπαθούν να αναπτύξουν το παιχνίδι τους, εμποδίζουν με συντονισμένες προσπάθειες τους παίχτες της άλλης ομάδας, ώστε να μην μπορούν να αναπτύξουν το παιχνίδι τους: «μετά την επίτευξη του νικητήριου γκολ, η ομάδα μας επιδόθηκε σ' ένα καθαρά καταστροφικό παιχνίδι»·

- κλειδώνω το παιχνίδι, (για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) σιγουρεύω τη νίκη: «με το γκολ που πέτυχε ο παίχτης μας αύξησε τη διαφορά κι έτσι κλειδώνω το παιχνίδι». Συνών. κλειδώνω τη νίκη / κλειδώνω το ματς·

- μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι, με ξεγέλασε, με εξαπάτησε απροκάλυπτα, που έκανε μεγάλη ζημιά: «μου 'παιξε τόσο άσχημο παιχνίδι, που δε θα τον ξαναμιλήσω σ' όλη μου τη ζωή || η ζωή μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι»·

- μου 'παιξε κακό παιχνίδι, βλ. φρ. μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι·

- μου 'παιξε παιχνίδι, με ξεγέλασε, με εξαπάτησε: «ενώ έλεγε πως θα με βοηθήσει, στο τέλος μου 'παιξε παιχνίδι και μ' άφησε αβοήθητο»·
- μου 'παιξε σκληρό παιχνίδι, βλ. φρ. μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι. (Τραγούδι: *μια νύχτα σ' έδιωξα από δω, παιχνίδι σου 'παιξα σκληρό, μα το μπλουζάκι σου φοράω και σ' ανασαίνω για να ζω*)·
- μου 'παιξε χοντρό παιχνίδι, βλ. συνηθέστ. μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι·
- μου σκάρωσε άσχημο παιχνίδι, βλ. συνηθέστ. μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι·
- μου σκάρωσε χοντρό παιχνίδι, βλ. συνηθέστ. μου 'παιξε άσχημο παιχνίδι·
- μπαίνω στο παιχνίδι, **α.** παίρνω μέρος σε κάποια διαδικασία, συμμετέχω: «αν δεν είμαι σίγουρος πως θα έχω κάποια ωφέλεια, δεν μπαίνω σε κανένα παιχνίδι». **β.** (για χαρτοπαίγνιο) παίρνω μέρος, συμμετέχω: «είχα λυγότερο χρόνο και μπήκα στο παιχνίδι για να περάσω κι εγώ την ώρα μου»·
- παγώνω το παιχνίδι, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου ή του μπάσκετ), επιβραδύνω το ρυθμό του για λόγους τακτικής, ιδίως επειδή ευνοούμε από το σκορ: «απ' τη στιγμή που η ομάδα προηγούνται στο σκορ, ο προπονητής έδωσε εντολή στους παίκτες του να παγώσουν το παιχνίδι»·
- παίζει βρόμικο παιχνίδι, **α.** κινείται, ενεργεί, συμπεριφέρεται σε βάρος μας ανέντιμα, τις πιο πολλές φορές χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε: «πρόσεχε τον τάδε, γιατί παίζει βρόμικο παιχνίδι και θα 'χεις τραβήγματα». **β.** (για ποδοσφαιριστές) αντιμετωπίζει τον αντίπαλό του σκληρά, αντιαθλητικά: «φοβούνται να τον μαρκάρουν, γιατί παίζει βρόμικο παιχνίδι»·
- παίζει διπλό παιχνίδι, δουλεύει ταυτόχρονα για δυο αφεντικά μεταφέροντας παράλληλα πληροφορίες από το ένα στο άλλο ή έχει δυο ερωτικούς συντρόφους ταυτόχρονα και πηγαίνει πότε με τον έναν και πότε με τον άλλον: «πρόσεχε τον τάδε που έχεις στο γραφείο σου, γιατί τον είδα να κουβεντιάζει με τον ανταγωνιστή σου κι έχω την εντύπωση πως παίζει διπλό παιχνίδι || έχει δυο πιτσιρίκες που είναι τρελά ερωτευμένες μαζί του και παίζει διπλό παιχνίδι». (Λαϊκό τραγούδι: **διπλό παιχνίδι έπαιξες, δεν έπιασε και η καρδιά σου την καρδιά μου έχασε**)·
- παίζει παιχνίδι στην πλάτη μου, επιδιώκει ύπουλα να αποκομίσει διάφορα οφέλη σε βάρος μου, επιδιώκει να με βλάψει, να με κοροϊδέψει ή να με γελοιοποιήσει: «κατάλαβα ότι παίζει παιχνίδι στην πλάτη μου, αλλά κάνω πως δεν καταλαβαίνω για να δω μέχρι πού θα το πάει». (Λαϊκό τραγούδι: **διπλό παιχνίδι έπαιξες στην πλάτη μου, δεν το 'ξερα και σ' έλεγα αγάπη μου**)·
- παίζεται παιχνίδι κέντρου, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) οι παίκτες και των δυο ομάδων εξαντλούν όλες τους τις προσπάθειες στο χώρο του κέντρου του γηπέδου: «απ' την έναρξη του αγώνα παίζεται παιχνίδι κέντρου και μέχρι το εβδομήντα το αποτέλεσμα εξακολουθεί να είναι μηδέν μηδέν»·
- παίζεται συρτό παιχνίδι, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) οι παίκτες ανταλλάσσουν συστηματικά την μπάλα μεταξύ τους με μπαλιές που δίνονται με το πόδι και που δεν έχουν ύψος: «όταν οι αντίπαλοι παίκτες είναι ψηλοί, τότε παίζεται συρτό παιχνίδι απ' την ομάδα μας»·
- παίζεται ύποπτο παιχνίδι, λέγεται για κάθε ανέντιμη ενέργεια ή χειρισμό σε βάρος κάποιου ή σε βάρος ενός συνόλου: «έχε το νου σου τώρα με τις προαγωγές, γιατί, απ' ό,τι έχω καταλάβει, παίζεται ύποπτο παιχνίδι σε βάρος σου || με τις διαπραγματεύσεις για τ' όνομα της Μακεδονίας παίζεται ύποπτο παιχνίδι σε βάρος του ελληνικού λαού»·
- παίζεται χοντρό παιχνίδι, **α.** υπάρχει πολύ μεγάλο οικονομικό ενδιαφέρον, οι διαπραγματεύσεις είναι σκληρές και αφορούν μεγάλα χρηματικά ποσά ή πολύ σπουδαία ζητήματα: «στο τραπεζικό κύκλωμα παίζεται χοντρό παιχνίδι || με το ζήτημα της ονομασίας των Σκοπίων παίζεται χοντρό παιχνίδι». **β.** οι διαπραγματεύσεις είναι αδιαφανείς και αφορούν μεγάλα χρηματικά ποσά ή συμφέροντα, γίνεται μεγάλη απάτη: «στο ζήτημα των προμηθειών πρέπει να παίζεται χοντρό παιχνίδι». **γ.** (για χαρτοπαίγνιο) βλ. φρ. γίνεται χοντρό παιχνίδι·

- *παίζεται ψηλό παιχνίδι*, (για ποδόσφαιρο) οι παίχτες ανταλλάσσουν συστηματικά την μπάλα μεταξύ τους με ψηλοκρεμαστές μπαλιές ή με το κεφάλι: «όταν οι παίχτες της αντίπαλης ομάδας είναι κοντοί, τότε παίζεται ψηλό παιχνίδι απ' την ομάδα μας»·
- *παίζεται ψιλό παιχνίδι*, (για χαρτοπαίγνιο), βλ. συνηθέστ. *γίνεται ψιλό παιχνίδι*·
- *παίζουμε ψιλό παιχνίδι*, (για χαρτοπαίγνιο), παίζουμε με λίγα χρήματα: «κάθε Κυριακή μαζευόμαστε όλη η παρέα στο καφενείο και παίζουμε κανένα ψιλό παιχνίδι»·
- *παίζω παιχνίδι*, υποκρίνομαι, προσποιούμαι για να αποκομίσω προσωπικά οφέλη, κρύβω το αληθινό μου πρόσωπο: «ο τάδε σου παίζει παιχνίδι, γιατί μπροστά σου κάνει το φίλο και πίσω σου σε κατηγορεί»·
- *παίζω το παιχνίδι μου*, κάνω αυτό που πρέπει σχετικά με μένα, ενεργώ συστηματικά σύμφωνα με το συμφέρον μου: «ό,τι και να γίνεται στον περίγυρό του, αυτός σταθερά παίζει το παιχνίδι του»·
- *παίζω το παιχνίδι του*, συνειδητά ή ασυνείδητα υποστηρίζω τις επιδιώξεις κάποιου, ενεργώ για το συμφέρον κάποιου: «είναι πολύ φίλος του και απ' τις θέσεις που παίρνει κάθε τόσο, φαίνεται πως παίζει το παιχνίδι του || πάνω στα νεύρα του δήλωσε παραίτηση και χωρίς να το θέλει έπαιξε το παιχνίδι του τάδε»·
- *παίρνω απάνω μου το παιχνίδι ή παίρνω το παιχνίδι απάνω μου*, (για παίχτες, ιδίως ποδοσφαίρου ή μπάσκετ) βλ. φρ. *παίρνω το παιχνίδι στην πλάτη μου*·
- *παίρνω το παιχνίδι*, το κερδίζω, αναδεικνύομαι νικητής: «ποιος πήρε το παιχνίδι στο τάβλι που έπαιζες με το τάδε || ποια ομάδα πήρε το παιχνίδι στον αγώνα της Κυριακής;»·
- *παίρνω το παιχνίδι στην πλάτη μου ή παίρνω το παιχνίδι στις πλάτες μου*, (για παίχτες, ιδίως ποδοσφαίρου ή μπάσκετ), αναλαμβάνω πρωτοβουλία και επωμίζομαι την ανταγωνιστική διεξαγωγή του από τη στιγμή που οι συμπαίχτες μου, για κάποιο λόγο, δεν αποδίδουν σύμφωνα με τις δυνατότητές τους: «αν δεν έπαιρνε το παιχνίδι στις πλάτες του ο τάδε παίχτης, οι αντίπαλοι θα διέσπραν την ομάδα μας»·
- *παίρνω το παιχνίδι στους ώμους μου*, (για παίχτες, ιδίως ποδοσφαίρου ή μπάσκετ), βλ. συνηθέστ. *παίρνω το παιχνίδι στην πλάτη μου*·
- *παιχνίδι κέντρου*, (στη γλώσσα του ποδόσφαιρου) παιχνίδι που παίζεται περισσότερο στο κέντρο του γηπέδου: «τα περισσότερα παιχνίδια κέντρου λήγουν με λευκή ισοπαλία»·
- *παιχνίδι φωτιά*, (ιδίως για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) πολύ σπουδαία, πολύ κρίσιμη αναμέτρηση: «το παιχνίδι της Κυριακής είναι παιχνίδι φωτιά, γιατί απ' αυτό θα κριθεί ως ένα σημείο ο πρωταθλητής»·
- *παραχόντρυνε το παιχνίδι*, **α.** (για χαρτοπαίγνιο), παίζονται όλο και μεγαλύτερα χρηματικά ποσά: «μόλις παραχόντρυνε το παιχνίδι, αποχώρησα, γιατί δεν μπορούσα να παρακολουθήσω τους άλλους». **β.** (για υποθέσεις) αντιμετωπίζεται χωρίς συναίσθημα, με ψυχρότητα και με στόχο το μεγαλύτερο κέρδος: «απ' τη στιγμή που έμαθαν οι κληρονόμοι το μέγεθος της περιουσίας που άφηνε στη διαθήκη του ο μακαρίτης, παραχόντρυνε το παιχνίδι κι όλοι κοίταζαν πώς θα πάρουν τα περισσότερα». **γ.** (για διενέξεις) έφτασε σε επικίνδυνο σημείο, έφτασε στα άκρα: «πες ο ένας πες ο άλλος, στο τέλος παραχόντρυνε το παιχνίδι κι αρπάχτηκαν στα χέρια»·
- *πάνω παιχνίδι*, (ιδίως για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) αποδίδω πάρα πολύ καλά: «έπιασε τέτοιο παιχνίδι η ομάδα μας, που οι αντίπαλοί μας έχασαν την μπάλα || όταν πιάνει παιχνίδι η ομάδα μου, δεν μπορεί καμιά ομάδα να τη νικήσει»·
- *πνευματικά παιχνίδια*, αυτά τα παιχνίδια που η έκβασή τους δεν επηρεάζεται από την τύχη, αλλά από τις πνευματικές ικανότητες των παιχτών: «το σταυρόλεξο και το σκάκι ανήκουν στα πνευματικά παιχνίδια, ενώ τα χαρτιά και η ρουλέτα ανήκουν στα τυχερά παιχνίδια»·
- *σικέ παιχνίδι*, βλ. λ. *στημένο παιχνίδι*·

- *στημένο παιχνίδι*, (ιδίως για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) που έχει από πριν συμφωνηθεί το αποτέλεσμα του, το σικέ παιχνίδι: «στο προηγούμενο πρωτάθλημα υπήρξαν πολλά στημένα παιχνίδια». Πρβλ.: *σικέ το ματς, είναι στημένο, στον πάγκο ακόμα περιμένω*. (Τραγουδί).
- *στήνω παιχνίδι*, **α.** οργανώνω χαρτοπαίγνιο, οργανώνω καρέ για χαρτοπαίγνιο: «μόλις μαζεύεται η παρέα του, στήνει αμέσως παιχνίδι για πρέφα». **β.** (για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ), συμφωνώ από τα πριν το αποτέλεσμα του παιχνιδιού: «τον πήραν μυρουδιά πως στήνει παιχνίδια και τον πέταξαν απ' την αθλητική οικογένεια».
- *στρώνομαι στο παιχνίδι*, **α.** (για χαρτοπαίγνιο) παίζω απερίσπαστος: «όταν στρώνονται στο παιχνίδι, δεν ακούς μιλιά». **β.** (γενικά) παίζω με κέφι, με όρεξη: «έξω στην αυλή τα παιδιά στρώθηκαν στο παιχνίδι».
- *συρτό παιχνίδι*, (για ποδόσφαιρο), κατά τη διάρκεια του οποίου οι παίκτες ανταλλάσσουν την μπάλα μεταξύ τους με μπαλιές που δίνονται με το πόδι και δεν έχουν ύψος: «επειδή οι παίκτες της αντίπαλης ομάδας ήταν ψηλοί, ο προπονητής μας συμβούλεψε να παίζουμε συρτό παιχνίδι».
- *τι παιχνίδι παίζει;* έκφραση απορίας για κάποιον που δε γνωρίζουμε καλά, που αμφιβάλλουμε για την ειλικρίνεια των προθέσεών του και για τη στάση του γενικότερα σε κρίσιμα προβλήματα: «δεν μπορώ να καταλάβω τι παιχνίδι παίζει, επιτέλους, αυτός ο άνθρωπος; Τη μια φορά κάνει τον καλό σε μένα και την άλλη στον ανταγωνιστή μου».
- *το παιχνίδι είναι χαμένο απ' τ' αποδυτήρια*, απαισιόδοξη διαπίστωση ατόμου που πιστεύει πως, οι εξελίξεις που αφορούν τη ζωή του, είναι αρνητικά προδιαγεγραμμένες από ισχυρούς, αλλά και ανέντιμους ανθρώπους, που κινούνται στο παρασκήνιο και που υπολογίζουν μόνο για την προσωπική τους επιτυχία ή προκοπή. Αναφορά στα στημένα παιχνίδια του ποδοσφαίρου ή του μπάσκετ.
- *το παιχνίδι ήταν μοιρασμένο*, (ιδίως για ποδόσφαιρο) πότε επικρατούσε η μια ομάδα και πότε η άλλη με συνηθισμένο αποτέλεσμα την ισοπαλία: «απ' τη στιγμή που το παιχνίδι ήταν μοιρασμένο, οι φίλαθλοι των δυο ομάδων δέχτηκαν την ισοπαλία ως φυσιολογικό αποτέλεσμα».
- *το παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι*, **α.** η αποκάλυψη κοροϊδία ή βασανισμός κάποιου από κάποιον: «όσο φίλος μου και να 'ναι, δε θ' ανεχτώ άλλο αυτό το παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι». **β.** συνεχόμενα μικρά πλήγματα πριν από το τελειωτικό, που δίνονται από κάποιον στον αντίπαλό του, μόνο και μόνο για να παρατείνει την αγωνία του: «άσε, μωρέ παιδάκι μου, αυτό το παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι και δώσ' του μια κατακέφαλα να τον ξαπλώσεις κάτω, δεν τον λυπάσαι!».
- *το παιχνίδι των δέκα ερωτήσεων*, ερευνητικές ερωτήσεις που γίνονται σε κάποιον για να ανακαλύψουμε το πρόσωπο ή το πράγμα που μας κρατάει κρυφό, μόνο και μόνο για να μας έχει σε αγωνία. Στην περίπτωση του προσώπου, αρχίζουμε να ρωτάμε, αν είναι άντρας ή γυναίκα, πλούσιος ή φτωχός, ψηλός ή κοντός, ξανθός ή μελαχρινός κ.λπ. και, αποδεχόμενος κάθε φορά ως σωστή ή απορρίπτοντας ο συνομιλητής μας την ερώτησή μας πλησιάζουμε στο να ανακαλύψουμε το εν λόγω πρόσωπο. Σχετικές είναι και οι ερωτήσεις για το πράγμα, Σχεδόν πάντα σε συνδυασμό με το ρ. *παίζω* και σε ερωτηματικό τύπο: «γιατί δε μου λες ποιος ήταν αυτός που σε βοήθησε; Το παιχνίδι των δέκα ερωτήσεων θα παίζουμε;».
- *τον (την) έκανε παιχνίδι στα χέρια της (του)*, βλ. *συνηθέστ. τον (την) έκανε παιχνιδάκι στα χέρια της (του)*, λ. *παιχνιδάκι*.
- *τον βγάζω (έξω) απ' το παιχνίδι*, τον υποχρεώνω να αποχωρήσει από κάποια διαδικασία: «πρόσφερα δυο φορές απάνω απ' ό,τι αυτός κι έτσι τον έβγαλα απ' το παιχνίδι».
- *τυχερά παιχνίδια*, εκείνα που, κατά ένα μεγάλο μέρος, εξαρτιούνται από την τύχη (χαρτιά, ζάρια, ρουλέτα κ. ά.) και όχι από κάποια πνευματική ή άλλη ικανότητα του παίκτη: «όλα του τα λεφτά τα παίζει στα τυχερά παιχνίδια || δεν παίζει τυχερά παιχνίδια, γιατί πιστεύει πως είναι άτυχος».
- *φτιαχτό παιχνίδι*, βλ. φρ. *στημένο παιχνίδι*.

- *χάνω το παιχνίδι*, **α.** αποτυχαίνω να πραγματοποιήσω κάποια επιδίωξή μου: «όλο το καλοκαίρι δεν άνοιξα βιβλίο, γι' αυτό έχασα το παιχνίδι των διαγωνισμών». **β.** νικιέμαι: «έπαιξα τάβλι με τον τάδε κι έχασα το παιχνίδι || η ομάδα μας έχασε το παιχνίδι, γιατί η αντίπαλη ομάδα ήταν πολύ ισχυρή».

- *χοντρό παιχνίδι*, **α.** υπόθεση ή διαπραγμάτευση που αφορά μεγάλα χρηματικά ποσά ή σοβαρά ζητήματα: «δεν υπάρχει χοντρό παιχνίδι που να μην είναι μέσα αυτός ο μεγαλοκαρχαρίας!». **β.** (για χαρτοπαίγνιο) όπου ποντάρονται, όπου παίζονται μεγάλα χρηματικά ποσά: «δεν μπορώ να μπω σε τόσο χοντρό παιχνίδι, γιατί όλοι οι παίχτες είναι από βιομήχανος και πάνω».

- *χόντρυνε το παιχνίδι*, ηπιότερη έκφραση του *παραχόντρυνε το παιχνίδι*.

- *χτυπώ το παιχνίδι στα ίσα*, (ιδίως για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) αν και είμαι ομάδα κατώτερης δυναμικότητας, εντούτοις παίζω με την αντίπαλη ομάδα ως ίσος προς ίσο με σκοπό τη νίκη: «αν και παίζουν με την πρωτοπόρο του πρωταθλήματος, οι παίχτες είναι αποφασισμένοι να χτυπήσουν το παιχνίδι στα ίσα».

- *ψηλό παιχνίδι*, (για ποδόσφαιρο) κατά τη διάρκεια του οποίου οι παίχτες ανταλλάσσουν την μπάλα μεταξύ τους με το κεφάλι ή με ψηλοκρεμαστές μπαλιές: «ο προπονητής συμβούλεψε τους παίχτες του ν' αφήσουν το ψηλό παιχνίδι και να παίζουν με συρτές μπαλιές».

- *ψιλό παιχνίδι*, (για χαρτοπαίγνιο) όπου δεν ποντάρονται, δεν παίζονται μεγάλα χρηματικά ποσά: «κάθε Κυριακή πρωί μαζευόμαστε στο καφενείο για καμιά πόκα, αλλά μόνο για ψιλό παιχνίδι».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας